

Problematika uplatňovania medzinárodných účtovných štandardov v komerčných bankách v Slovenskej republike je obsahom 5. kapitoly.

Neoddeliteľnou súčasťou riadiaceho procesu je získavanie spätnej väzby ako základu pre overenie správnosti vykonávania činností a prijímanie opatrení na korekcie. Spätná väzba, teda kontrolné procesy, sa v komerčnej banke uskutočňuje na troch úrovniach ako prirodzená súčasť riadiaceho procesu, ako činnosť každého riadiaceho pracovníka v zmysle zásady „kto riadi, ten aj kontroluje“. Druhým typom kontrolných procesov je tzv. fyzická kontrola, ktorá môže byť rozšírená aj o ďalšie oblasti kontroly podľa organizačnej štruktúry banky. Tretím typom je interný audit, ktorý má v bankách špecifické postavenie. Šiesta kapitola je zameraná len na 2 typy kontrolných procesov, a to na interný audit a vnútornú kontrolu.

Ako sme už vyššie uviedli, banky sú povinné dodržiavať okrem iných legislatívnych noriem aj požiadavky regulátora. Štruktúre dohľadu a regulácie centrálnej banky – Národnej banky Slovenska – je venovaná 7. kapitola. Autori sa v nej sústredili najmä na úlohu centrálnej banky ako regulátora bankového sektora, na výkon dohľadu nad bankami a pobočkami zahraničných bánk, medzinárodnú spoluprácu v oblasti dohľadu a na Európsky systém finančného dohľadu.

Jednou z dôležitých úloh bankového systému je zabezpečenie sa voči neschopnosti splácať svoje záväzky najmä vzhľadom na fakt, že banky podnikajú prevažne s cudzími prostriedkami. Jedným zo spôsobov ochrany záujmov klienta je ochrana vkladov, čo je obsahom 8. kapitoly. Súčasťou tejto kapitoly je aj ochrana spotrebiteľa na finančnom trhu, najmä z dôvodu nevyhnutnej spolupráce komerčnej banky s inštitúciami, zriadenými na ochranu klientov.

Predmetom II. časti publikácie bude problematika bankového marketingu ponímaného v zmysle podnikateľsky orientovanej filozofie, problematika interných a externých analýz banky, riadenia rezerv komerčnej banky, riadenia rizík, manažérskeho informačného systému a manažérskeho účtovníctva.

Monografia *Bankový manažment a marketing I.* bude praktickým prínosom pre pracovníkov bankovej praxe i vhodným študijným materiálom pre študentov univerzít a vysokých škôl ekonomického zamerania aj preto, že štyria z piatich autorov sú súčasní alebo bývalí pracovníci komerčných bánk. Uvedená monografia je príkladom vynikajúceho prelínania sa teoretických a praktických poznatkov.

Eva Horvátová

MALACKÁ, V. a kol.: *Finančný trh – zberka príkladov.* Bratislava: IURA EDITION, 2007, 115 s., ISBN 978-80-8078-137-8.

MALACKÁ, V. – CHOVANCOVÁ, B.: *Peňažné a kapitálové trhy – zberka príkladov.* Bratislava: IURA EDITION, 2011, 146 s., ISBN 978-80-8078-378-5.

(Porovnanie dvoch vydaní učebníc.)

Vo vydavateľstve IURA EDITION, spol. s r. o., vyšla v roku 2007 publikácia s názvom *Finančný trh – zberka príkladov*, 1. vydanie. Publikáciu napísali autori: Viera Malacká, Jana Kotlebová, Valér Demjan, Peter Trúchly a Martin Vovk. Kolektív autorov pôsobí na Katedre bankovníctva a medzinárodných financií (v súčasnosti s výnimkou V. Demjana) Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. Vydanie tejto publikácie bolo doplnením monografie s názvom *Finančný trh – nástroje, transakcie, inštitúcie*, 3. prepracované vydanie autorov: Chovancová, B. a kolektív, vydané vo vydavateľstve IURA EDITION v decembri 2006 a bolo zamerané na rozšírenie teoreticko-praktického charakteru predmetu Finančné trhy väčším množstvom praktických príkladov. Problematika peňažných a kapitálových trhov predstavuje rozsiahly komplex problémov, s ktorými sa stretávame pri výučbe viacerých predmetov zaoberajúcich sa finančnými trhmi.

Zberka príkladov je rozdelená do 11 kapitol, vypracovaných v súlade so základnou učebnicou k predmetu

Finančné trhy, ktorý bol povinným predmetom odboru Financie, bankovníctvo a investovanie na Katedre bankovníctva a medzinárodných financií pre 3. ročník I. stupňa bakalárskeho štúdia na NHF EU v Bratislave. V úvode každej kapitoly sú spracované problémové úlohy, vyriešené sú vzorové príklady, ktoré sú pomôckou na zvládnutie výpočtu neriešených príkladov zaradených v závere jednotlivých kapitol. Pre možnosť spätnej kontroly sú na konci každej kapitoly uvedené výsledky nevyriešených príkladov. Príklady sú zamerané na precvičenie výpočtu časových hodnôt, oceňovanie jednotlivých nástrojov peňažného trhu tak pri ich emisii, ako aj pri následnom obchodovaní s nimi na sekundárnom trhu, stanovení výnosnosti jednotlivých cenných papierov pre kupujúceho a predávajúceho investora. Príklady sú zamerané aj na oceňovanie nástrojov kapitálového trhu – obligácií, stanovenie ceny obligácie, jej výnosnosti, ceny obligácie medzi dvoma výplatami kupónov, venujú sa aj riziku pri obligáciách – durácii, konvexite, riadeniu rizika v portfóliu obligácií a v závere tejto časti sú zaradené

aj príklady konvertibilných a opčných obligácií. Ďalšie príklady sú venované majetkovým cenným papierom kapitálového trhu, stanoveniu vnútornej hodnoty akcie pomocou modelov – dividendový diskontný model, ziskový model, kombinovaný dividendový a ziskový model a model freecashflow. Teória portfólia, konkrétne výpočet výnosu portfólia, jeho rizika a model oceňovania kapitálových aktív (CAPM) dopĺňa túto časť kapitálového trhu. Zbierka ponúka i výpočet príkladov zameraných na jednotlivé typy finančných derivátov – forwardov na úrokovú mieru, futures na menu, cenné papiere a na úrokovú mieru a úrokovým a menovým swapom. Záver zbierky tvorí problematika opcií a tvorby opčných stratégií. V kapitolách s problematikou finančných derivátov je na rozdiel od ostatných kapitol zbierky teoretické vysvetlenie, ktoré pomáha čitateľom lepšie porozumieť riešeným vzorovým príkladom.

V roku 2011 vyšla v tom istom vydavateľstve učebnica *Peňažné a kapitálové trhy – zbierka príkladov*, 1. vydanie. Vedúcou autorkou je Viera Malacká a spoluautorkou Božena Chovancová. Učebnica je rozdelená do 18 kapitol, ktoré v porovnaní s predchádzajúcou publikáciou obsahujú i teoretický základ k problematike peňažných a kapitálových trhov. Jednotlivé kapitoly uvádzajú vyriešené vzorové príklady, ktoré sú, podobne ako v prípade publikácie *Finančný trh – zbierka príkladov*, pomôckou na zvládnutie výpočtu neriešených príkladov uvedených v závere kapitol. Závery jednotlivých kapitol prinášajú výsledky k neriešeným príkladom.

Učebnica prináša prehľad legislatívnych noriem, ktoré sa týkajú finančných trhov v rámci Európskej únie a sú implementované do slovenskej legislatívy. 3. kapitola sa zaoberá časovými hodnotami a úrokovým počtom. Teoretické základy jednotlivých finančných derivátov, ich charakteristiky, typy, funkcie sú obsahom 4. kapitoly. Ďalšie tri kapitoly sa venujú úrokovým finančným derivátom – forwardom na úrokovú mieru, futures na úrokovú mieru a swapom na úrokovú mieru. Problematiku finančných derivátov uzatvára 8. kapitola, ktorá sa zaoberá opčnými finančnými derivátmi – opciami na akcie. 9. kapitola sa sústreďuje na nástroje peňažného trhu, stanovenie emisnej ceny jednotlivých cenných papierov, aktuálnej ceny pri obchodovaní a výpočtu výnosnosti predávajúceho a kupujúceho investora, na oceňovanie zmenky a depozitných certifikátov. V porovnaní so zbierkou *Finančný trh – zbierka príkladov* publikácia *Peňažné a kapitálové trhy – zbierka príkladov* je doplnená o nové témy – kapitolu *Medzibankový trh*, ktorá sa venuje jeho vymedzeniu, charakteristike medzibankových úrokových sadzieb Eonia a Euribor, jeho výpočtu, využitiu a tiež graficky zachytáva historický

vývoj 6-mesačného Euriboru od roku 1999 do 2010.

Kapitoly 11. až 14. zachytávajú problematiku úverových cenných papierov kapitálového trhu, ich zameranie je podobné ako v zbierke z roku 2007. Zmenou pri porovnaní uvedených zbierok je tiež spracovanie 15. kapitoly – Akcie na kapitálovom trhu, ktorá okrem pôvodných 4 modelov stanovenia vnútornej hodnoty akcie prináša kompletne všetky metódy a ich členenie do 3 skupín – výnosové, trhové a majetkové. Podrobne teoreticky popisuje jednotlivé metódy v rámci týchto skupín s výpočtom vzorových príkladov k daným metódam. Spracovanie tejto problematiky kvalitatívne posúva úroveň uvedenej učebnice v porovnaní s učebnicou *Finančný trh – zbierka príkladov*.

Novou témou v porovnaní s prvou publikáciou je i ďalšia kapitola zameraná na teóriu akciových indexov, metódy ich konštrukcie so zaradením konkrétnych príkladov jednotlivých metód, ako aj vybrané svetové akciové indexy, ich zloženie a grafické znázornenie ich historického vývoja. Naopak, pri porovnaní s pôvodnou zbierkou z roku 2007, učebnica neobsahuje problematiku teórie portfólia, ktorá bola vypustená zo sylabov predmetov *Peňažné trhy* a *Kapitálové trhy*.

17. kapitola má aj nové zameranie – definuje riziká pri investovaní na finančnom trhu, jednotlivé druhy rizík a kvantifikáciu rizika. Záverečná kapitola učebnice predstavuje základné formy obchodov na akciových trhoch, typy špekulácií a obchodov a termínové obchody s uvedením základných kombinovaných stratégií s opciami a jednotlivé pozície.

Obidve publikácie prispievajú k úspešnému zvládnutiu uvedenej problematiky, ktorá je náplňou povinného predmetu *Peňažné trhy* pre 3. ročník I. stupňa bakalárskeho štúdia odboru *Financie, bankovníctvo a investovanie a Poisťovníctva*, ako aj voliteľného predmetu *Peňažné trhy* pre 2. ročník I. stupňa bakalárskeho štúdia odboru *Národné hospodárstvo, Ľudské zdroje a sociálny manažment a povinného predmetu Kapitálové trhy* 1. ročníka II. stupňa inžinierskeho štúdia na Katedre bankovníctva a medzinárodných financií *Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave*.

Učebnice sú určené študentom ekonomických fakúlt, ktorí študujú problematiku finančných trhov, ale aj študentom technických a iných fakúlt, odbornej verejnosti z praxe, prípadne môžu byť motiváciou a usmerením pre laickú verejnosť, ktorá má záujem o investovanie do cenných papierov finančného trhu.

Dana Tkáčová